

PROPRIETAR-DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foaie înscrisă în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească — Apare în fiecare Sâmbătă

Căsătorie creștină

In curând vom avea un nou Cod Civil.
Anteproiectul e gata.

Imprejurarea aceasta ne obligă să stărui-
m din nou asupra unei probleme pe care o
socotim de importanță hotărâtoare pentru vi-
torul neamului nostru.

E vorba de problema căsătoriei. Se
știe că ea e temelul familiei; iar familia e ce-
lula organismului social. Este, prin urmare, de
capitală însemnătate ca, în organizarea comu-
nității, să se creeze climatul prielnic unei des-
voltări sănătoase, viguroase, a acestor institu-
țiuni de temelie. Iar acest lucru nu se poate
imagina decât într'un singur chip: respectând
cu sfințenie caracterul firesc și proprietățile
esențiale ale căsătoriei, așa cum sunt ele în-
scrise în însăși natura omenească și cum sunt
poruncite în legile divine. Profanarea acestui
sanctuar, smulgerea lui de sub ocrotirea alta-
rului spre a-l transforma într'o simplă for-
malitate de stare civilă este o adevărată crimă
națională. Precum tot crimă națională este și
putința divorțurilor cărora legea civilă —
secondată, durere, și de o prea mare îngădu-
ință a bisericii ortodoxe — îl deschide larg
toate porțile, distrugând trândăria, statornicia
și rodnicia căminului familiar.

Noua Constituție a țării a înțeles imensul
pericol pe care îl reprezintă degradarea și
distrămarea la care a fost supusă căsătoria.
A înțeles și a poruncit deci ca ea să fie și reli-
giosă, să se celebreze și la biserică. Păcat că
e fixat aci doar un principiu general o direc-
tivă a cărei valoare depinde de felul cum se va
traduce în legi. Și chiar ca principiu, este timid
și echivoc. Fiindcă menține nu numai obli-
gativitatea ci și prioritatea căsătoriei
civile.

Oricum, principiul e înscris în Constituție.
De altă parte, conducerea afirmă cu toate pri-
lejurile voința hotărâtă de a reda țării toată
înfrățirea și structura ei firească, de țară,
creștină. — Stăm acum în fața unui prilej,
poate unic, de a trece la fapte. Noul cod civil
poate pune de perfect acord rânduile civile
privitoare la căsătorie cu dispozițiile legilor
țării și a celor bisericești. Să dispară actualul
regim dublu, care desbracă familia de aureola
ei religioasă. Căsătoria să aibă un sigur re-
gim: acela pe care de 2000 de ani îl păstrează
cu sfințenie Biserica Domnului! Pe acesta să-l
accepte Statul în întregime și fără rezerve. În
chipul acesta, și numai în chipul acesta, va da
țării adevărata familie creștină, suprema ga-
ranție a unui viitor mare.

Are în fața sa Statul nostru pildele altor
țări. Are, între altele, exemplul Italiei. Se va
bucura țara întreagă dacă viitorul nostru cod
civil va da căsătoriei regimul pe care l are în
Italia!

Preotul și rugăciunea

Legea supremă a vieții preoțești — Taina biruințelor spirituale —
Obligativitatea orelor canonice

de Preotul ION CIPU

Mângâitoare sunt luminile ce ni le oferă,
sublime și eroice sunt actele ce ni le inspiră
și multiple obligațiunile ce ni le impune religia
creștină tuturor și în special vestitorilor și slu-
jitorilor ei oficiali: preoților.

Intre acestea un primat de excelență și
de formidabilă forță morală ocupă rugăciunea.
Într'adevăr, în ordinea actuală a economiei di-
vine, după slova sf. Scripturii și după învățătura
Bisericii, rugăciunea apare ca unul din cele
mai eficiente și necesare mijloace de desăvârșire
creștinească și de mântuire, pentru orice suflet.
Căci ea e necesară tocmai cu necesitatea, cu
care e necesar darul lui Dumnezeu. Dar, acesta
e necesar absolut, pentru că fără darul lui Dum-
nezeu nu putem face nimic. A spus-o apriat
Domnul (Io. 15,5). Lozinea „prin noi înșine” în
domeniul sufletescului, când e vorba de mân-
tuire, nu se poate valorifica, ci rămâne o for-
mulă inoperantă.

Dar, acordarea darului din partea lui
Dumnezeu, e în funcție de rugăciune (Cfr. Mt.
7,7; Luca 11,9; Iac. 4,2).

Dacă rugăciunea trebuie să fie hrana zilnică
spirituală a oricărui suflet, va înțelege oricine
că în primul rând și mai presus de toate ea
trebuie să fie respirația sufletului preoțesc.
Aceasta din pricina înaltei sale direcții și
sfintei sale misiuni de a fi „sarea pământului
și lumina lumii” (Mt. 5,13), de a conduce pe
alții la mântuire; și din pricina slujbei sale sa-
cerdotale care e prin excelență o slujbă de
continuă rugăciune.

Iată de ce nu se poate pricepe cum va
putea să-și împlinească preotul această slujbă
fără a se fi familiarizat, fără a fi îndrăgît ru-
găciunea. Cum va fi preotul un „alter Christus”,
dacă viața lui nu e conformă vieții Aceluia că-
ruia îi slujește, care a fost o viață de neîn-
răptă rugăciune? „Prima bătăie a inimii Sale e
un apel către mila Supremului Judecător (Ev.
10, 5-7) Ultimul său strigăt pe cruce: efortul
suprem al sufletului său rugător (Ev. 5, 7).
Muncitor tăcut, în atelierul din Nazaret, El se
roagă. Dumnezeesc Semănător al cuvântului
și al grației, pe câmpiile Galileei, El se roagă
(Lc. 6, 12). Victimă de bună voie, pentru mân-
tuirea lumii, în grădina Ghetsmani și pe Cal-
var, El se roagă (Lc. 22, 42; 23, 34-36). Invin-
gător nemuritor al oricărui rău, în ceriu, El se
roagă (Ev. 7, 24-25). El se roagă totdeauna.
El e, se poate spune, însăși rugăciunea” (Cfr.
I. L. Gondal: La religion, pag. 146).

Iată de ce, mai ales preotul trebuie să în-
țeleagă frumsețea și sublimitatea actului rugă-
ciunii și să simtă mai imperios necesitatea și

dorul de a se ruga, pentru că „a se ruga, — cum
atât de minunat scrie un apologet catolic — e
pentru suflet a aspira lumina, a face ca și floarea
care soarbe lumina soarelui; a se ruga înseamnă
a respira aerul vital, care place sufletului; a
se ruga e sărbătoarea inimii, e festivitatea spi-
rituală a omului; a se ruga e poezia eternității”
(Cfr. I. L. Gondal, op. cit. pag. 125).

Iată de ce preotul trebuie să știe, că rugă-
ciunea fiind o lucrare a inteligenței și a inimii
deopotrivă — înțelegem rugăciunea în sens larg,
cuprinzând și meditația și contemplația — nu
există mijloc de cultură intelectuală și de de-
săvârșire morală mai universal, mai eficace și
minunat decât ea. Ca un foc sacru, rugăciunea
purifică viața, ca o lumină pură îi luminează
întreaga conduită și ca un centru de greutate
susține echilibrul întregii sale ființe.

De aceea a putut declara cu tot dreptul
un raționalist: „Dacă aș fi nevoit să aleg
pentru copilul meu între rugăciune și cetit, aș
alege pe cea dintâi, pentru că rugăciunea e
cetirea în cartea cea mai frumoasă, e privirea
în fața Aceluia, dela care vine toată lumina,
toată dreptatea, toată bunătatea”. Iar Donoso
Cortés, eminentul bărbat de stat, după conver-
tirea sa, cu tot dreptul a putut spune: „Acel
ce se roagă fac mai mult pentru lume, decât
acei cari luptă; și dacă lumea merge din rău
în mai rău, e pentru că sunt mai multe lupte
decât rugăciuni”. Iată de ce preotul trebuie să-și
dea seama că a se ruga înseamnă a avea în
mâini chela tuturor comorilor cerești, înseamnă
a pătrunde în mijlocul țării, al milei și bună-
tății divine, încât însuși François Coppeé, (†1908)
a putut afirma că „nu este clipă în adevăr
frumoasă decât aceea, în care ne rugăm, în
care ne înfrățim înaintea lui Dumnezeu...”

Dacă nu simte și înțelege el acestea, cum
va predica enoriașilor săi despre datorita de a
se ruga, despre noblețea și grandoarea unui
suflet cufundat în rugăciune, stând de vorbă
cu prima cauză, dela care vine tot binele?!

În fine, preotul să-și dea seama că numai
fiind el omul rugăciunii își va putea conserva
de stricăciune sarea sufletească proprie: vir-
tutea și sfințenia sa; numai așa își va putea ali-
menta focul sacru al iubirii apostolice și lu-
mina înțelegerii suprafirești a rostului lucră-
rilor din lume, rămânând pe pedestalul înaltei
sale vrednicii de a fi un rezervor veșnic plin
de știință și virtute, pentru propria-i desăvâr-
șire și pentru a putea împărți și altora din lu-
minile și desăvârșirile sale.

Altfel, tot cheltuind din din forțele sale
spirituale, tot dându-se pe sine pentru alții

— fără a și-le alimenta și reinol mereu — va ajunge la situația tragică de a-și periclita mântuirea proprie și de a nu mai fi capabil să fie luminătorul și îndrumătorul altora. Fecunditatea apostolatului său va atârna de gradul de viață de rugăciune, la care s'a ridicat.

Acest adevăr a fost invederat și proclamat de însuși Pontificele Roman *Leo XIII*, care prin scrisoarea sa „*Testem benevolentiae*” dată în 22 Ianuarie 1899, s'a ridicat împotriva erorilor așa zise „americaniste”, care erau cealaltă formă extremă, paradoxală față de extrema quietistă — arătând greșala acelor cari credeau că viața religioasă, viața pastorală s'ar reduce, respectiv ar fi mai de preț și dătătoare de ton faptele externe de zel și de cuceriri apostolice, de inițiative și înfăpturi pe tărâm bisericesc, neglijând tocmai ceea ce formează temelia și izvorul acelor neastâmpărate opere de apostolat: mijloacele interne de desăvârșire proprie cum sunt rugăciunea, meditația și virtuțile evanghelice: blândețea, umilinta și răbdarea, a căror apologie o face documentul pontifical.

Iată de ce și Biserica a socotit de bine ca să impună preoșilor datoria de a se ruga, de a ceti anumite rugăciuni așa zicând oficiale. Așa în Biserica Latină cu recitarea Breviarului.

La noi nici după 200 de ani dela Unire încă nu e tranșată chestiunea obligativității orelor canonice pentru întreg clerul, ci numai pentru canonici, pe care îi obligă sub păcat la recitarea lor (cfr. Conc. Prov. I. Tit. II. c. 5 pag. 2). Acelaș Conciliu însă pentru preoși dispune următoarele: „Și ca să se poată preoșii ține și înainta în perfecțiunea morală, convenită statului lor, sinodul nu poate din destul a recomanda preoșilor: meditațiunea lucrurilor divine, rugăciunea neîncetată, cetirea cărților religioase, pregătirea cuvenită la celebrarea sf. Liturghii recitând orelor canonice, frecventarea evlavioasă a sf. sacrameinte, convenirea la exercițiile spirituale și la adunări districtuale, în cari imprumutat să se edifice, ca astfel să se conserve și să crească în dânsii zelul și spiritul adevărat bisericesc” (Conc. prov. I, tit. VIII, cap. 2 al. b).

Se vede, deci, că recitarea orelor canonice din partea preoșilor, deși nu obligă în

conștiință — e mai mult decât recomandată. Suntem însă de părere că recitarea obligatorie a acestor ore canonice trebuie să fie introdusă și la noi. Nădăjdum că prin noua codificare pentru Biserica orientală va fi introdusă, fiind o chestiune de interes general și superior al sufletelor. Firește, însă, că se impune o formă prescurtată a acestor ore canonice.

Până atunci, însă, credem că un preot după inima lui Isus Hristos nu trebuie să facă numai binele cât se poruncește, sub urmarea sancțiunilor, ci și binele neporuncit, pentru însași valoarea lui intrinsecă și frumusețea inerentă lui și premiul ce-i este atașat. Și aceasta mai ales când e vorba de rugăciune.

Astfel fiind, drept încheiere a acestor considerații despre importanța și necesitatea rugăciunii în viața preotului, statorim următoarele concluzii:

Un preot bun trebuie să se roage mai mult, mai des și mai bine decât enoriașii săi.

Mal mult, adică nu numai rugăciunile ce obicinuesc a le recita enoriașii lui mai ploși, cuprinse în cărțile de rugăciuni. Deci preotul va trebui să reciteze și rugăciunile cuprinse în Orogion: orelor canonice, cât de puțin, până la legiferarea obligativității lor și barem acelea care i-au fost hrana zilnică în Seminar: rugăciunile de dimineața — meditația; rugăciunile dela mâncat, în fiecare dimineață, ca o pregătire la celebrarea sf. Liturghii; cele patru rugăciuni de mulțumită după dumnezeiasca cuminecare; cel puțin o vizită de adorație la zi a Preasfântului Sacrament, împreună cu cuminecare spirituală; unele rugăciuni indulgențiate și săgetătoare, cât mai des în cursul zilei — și Dupăcinarul — rugăciuni, care, cu celelalte deprinderi spirituale tradiționale, enumerate de Conc. prov. I, dintre cari unele obligatorii azi, trebuie să formeze armatura sufletească, apanajul spiritual și delicia unui bun preot.

Tot în legătură cu rugăciunea, nu pot să nu pomenesc și de datoria rugăciunii familiare, ce se face de membrii familiei în comun — menită a consolida mai puternic legăturile de fidelitate și de dragoste dintre preot și soție și de a felicita o mai creștinească creștere a

odraslelor de preoși și a asigura un climat mai evanghelic în căminele preoțești, mai pronic deșteptării și dezvoltării vocațiilor acestora spre preoție. Dacă un preot nu face nici barem atâta, înseamnă că avem de a face cu un preot care poartă numai haina preoțească, dar îi lipsește spiritul și zelul sacerdotal.

Un preot bun apoi trebuie să se roage mai bine ca enoriașii săi. El trebuie să simtă mai adânc și mai viu prezența lui Dumnezeu în clipa rugăciunii — manifestând în totă atitudinea lui o profundă și sinceră evlavie. Să fie, cu alte cuvinte, o rugăciune a inimii și nu o accelerată și neînțeleasă hodorogală a buzelor și nu o exhibiție militărească de ton și atitudine, provocatoare și pricinuitoare de scandal. — Cum se vor ruga bine credincioșii, dacă însuși preotul nu știe, ori, mai bine zis nu vrea să se roage bine? Pentru că să se însemnăm bine: unde e vorba de un preot care a îndrăgît rugăciunea și se roagă cu curviozitate și enoriașii lui se roagă bine. Un preot care se roagă bine, știe să și trăiască bine!

Căci oricum, rugăciunea rămâne termometrul spiritual al desăvârșirii oricărui suflet: resortul și forța dinamică a rodniciei apostolatului preoțesc, încât dacă spiritualitatea preotului a început să slăbească, dacă elanul și forța vitalității apostolice a început să se diminueze, dacă în funcțiunile sale preoțești ce le săvârșește, se observă o tot mai accentuată superficialitate, dacă în câmpul de bătălie al cauzei lui Hristos înregistrează tot mai dese înfrângeri și abdicări lașe — e pentru că a părăsit într-o mai mare sau mai mică măsură acest mijloc dătător de viață sufletească și inspirator de curaj apostolic și de zăvălitor de izbânzi în luptele ce le poartă.

Zece mil de eretici, cum s'a descoperit printr-o revelație, fură convertiți printr-o rugăciune înflăcărată a seraficului I. B. Chantard (cfr. Dom. I. B. Chantard: „L'âme de l'apostolat p. 36-37). — Iată de ce însuși Prefectul Părinte *Papa Plus XII* a finit demers să dea levișilor, cari se pregătesc pentru preot în institutele eclesiastice din Roma — următorul cuvânt de ordine: „*Rugați-vă tot mai mult și mai mult, tot mai stăruitor!*”

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Pius XII înainte de pontificatul său

de P. Yves de la Brière S. J.

3

II.

Cele două evenimente principale ale nunțiatului Mgr.-lui Pacelli în Bavaria și în Germania, după războiul cel mare, au fost negocierea și încheierea Concordatului cu Bavaria în 1924 și Concordatul cu Prusia în 1929. Concordatul cu Bavaria conținea dispozițiuni excepționale de favorabile pentru Biserica Catholică în materie de legislație școlară și congregaționistă. Aceste dispozițiuni sunt niște lucruri la care astăzi nu ne putem gândi fără o profundă tristețe. Concordatul cu Prusia, al cărui dispozitiv era deasemenea foarte interesant, nu comporta stipulațiuni în ce privește regimul școlărilor. O scrisoare a nunțiatului apostolic, anexată la textul concordatar, exprimă regretul Sfântului Scaun pentru această lacună, și un răspuns al primului ministru prusian, deasemenea anexat la Concordat, explică cum ar fi fost imposibil de a se obține din partea Parlamentului un vot favorabil pentru ratificare dacă clauzele școlare dorite de negociatorul pontifical ar fi fost introduse în textul concordatar.

În acest interval, misiunea diplomatică a Mgr.-ului Pacelli a primit în mod oficial o și

mai mare amploare. Imediat după războiul mondial (1920), noul Imperiu german al regimului de Weimar s'a învoit ca Sfântul Scaun să aibe de aici înainte o nunțiatură la Berlin, pentru a trata aci cu autoritățile suverane treburile catolicismului din Germania întregă: nu mai mult ca printr'un supliment de afaceri a nunțiatului din München, ci cu mandatul unei ambasade acreditate pe lângă întregul imperiu. Dela început, nunțiatul apostolic a exercitat la Berlin prerogativa de decan al corpului diplomatic, pentru că de fapt Mgr.-ul Pacelli fu primul ca dată printre ambasadorii cari au venit pe atunci să ocupe postul diplomatic din Berlin. Guvernul german n'a recunoscut încă în mod expres la această dată privilegiul care aparține în această privință nunțiatului apostolic ca atare. Fapt este că până atunci n'au existat niciodată nunțiaturi decât în capitalele țărilor catolice sau în țări cu majoritate catolice. Cazul imperiului german introduce în această privință o nouă interesantă. Însă Mgr.-ul Pacelli, care a inaugurat această situațiune inedită, știu să obțină în momentul plecării sale ca privilegiul, care i-se recunoscuse de fapt, să fie de aici înainte recunoscut de drept tuturor succesorilor săi, nunții apostolici la Berlin, ca mai înainte nunțiatului din München și tuturor nunțiilor stabiliți în statele catolice. Privilegiu memorabil, care va fi puțin mai târziu, în 1923, consacrat în mod formal de către Concordatul cu imperiul german și al cărei mențiune adăuga o precizie demnă

de remarcat regulei protocolare deja recunoscută în 1815 prin Actul final al Congresului de la Viena.

Acest primat al ambasadorului pontifical față de toți ambasadorii Puterilor profane, este drept de a ține singur vorbiri în numele tuturor către șeful Imperiului, ori de câte ori reprezentanții diplomatici sunt primiți în mod oficial și colectiv, nu constituie un omagiu fără semnătate față de preceleanța valorilor spirituale. Într-o țară ca Germania, unificată sub hegemonia prusiană, un astfel de rezultat simbolic obținut la Berlin prin diplomația viitorului Păpă al XII-lea, dă dovadă de locul eminent pe care îl ocupă în fața tuturor prevederilor, Papalitatea a știut să-l recucerească dela războiul mondial încoace printr'una dintre popoarele contemporane. Aceasta este un simbol care, ca toate simbolurile, valoarea sa esențială este prin realitățile pe care le exprimă și le semnifică.

Dealtcum, marele rol al Mgr.-lui Pacelli la Berlin nu se tradusese în mod unic prin pierderea diplomatică, chiar inedită în această capitală. Nunțiatul apostolic știu să-și câștige cu tact o considerațiune și o influență excepțională în mediurile dirigitoare ale imperiului. Cu atât mai vârtos posedă o influență fără pereche asupra clerului și poporului catolic, pe care îl încuraja în mod eficace, în tăcerea discretă a tuturor operile de zel și toate zăvălitorile de apostolat religios și social.

În luna Decembrie 1929, când Mgr.-ul

De aceea bine zice *Desurmont*: „Sau rugăciune sau foarte mare primejdie de osândire pentru preotul, care trăiește în contact cu lumea” (I. B. Chauntard: *L'âme de tout apostolat*, pag. 201).

Două răspunsuri. Am anunțat, la timpul său, intrarea în Academie a dlui prof. N. Drăgan și a scriitorului Liviu Rebreanu. Expri-mându-ne bucuria pentru cinstea ce s'a făcut Ardealului prin această alegere nimerită, am subliniat, între altele, că noii academicieni sunt, amândoi, fii credincioși ai Bisericii noastre. Acesta a fost motivul pentru care și comitetul de presă al Agrului s'a grăbit să-i felicite. Răspunsul n'a întârziat. Păr. canonic I. Georgescu a primit în curând dela dânsii răspunsuri care vor face o nouă bucurie tuturor credincioșilor Bisericii noastre. Ele arată încă odată legăturile strânse dintre noii academicieni și Biserica din care fac parte, aruncând, în același timp, și o dără de lumină nouă asupra spiritului în care se desăvârșește opera lor literară și științifică. — Iată textele celor două scrisori:

D. Prof. N. Drăganu scrie: „Mult Stimate Domnule Președinte, Vă mulțumesc din inimă pentru frumoasa scrisoare de felicitare pe care ați binevoit a mi-o trimite cu prilejul alegerii mele ca membru activ al Academiei Române. Este pentru mine o încurajare ca să-mi dau silința să fiu și mai mult folositor ca în trecut neamului, științei, școlii și bisericii”.

Iar d. Liviu Rebreanu trimite, din București, bilețul următor: „Domnule Președinte, Vă mulțumesc din suflet pentru frumoasele cuvinte ce-mi adresați cu prilejul alegerii mele la Academie. Cuvintele acestea îmi sunt cu atât mai dragi, cu cât le socotesc expresia bunăvoinței pe care mi-o arată biserica mea unită, mângâierea și speranța mea de totdeauna. — Credința e izvorul tuturor creațiilor omenești, dar mai cu seamă creația literară nu se poate realiza fără credință mare. Biserica unită e totuși mai mult decât o comunitate a credincioșilor ei. Pentru neamul românesc întreg ea reprezintă legătura sufletească veridică cu lumea

Praznicul sufletelor

Avem noi Românii unii zile amare, dar avem și lucruri mari, cari ne fac să uităm, cel puțin pentru moment, scârba ce ne vine de unde am fi în drept să ne așteptăm la altceva. Zi de mare și sfântă bucurie pentru regiunea Bala-Mare a fost ziua sf. Ilie din acest an, când s'a ținut la *Copalnic-Mândăștur* congresul general anual al Agrului eparhiei noastre de Nord.

Pregătit din vreme de păr. paroh-protopop *Medanu* și de preoții tractuali cari i-au dat tot ajutorul, acest congres a reușit în chip impunător. Vlădica eparhial, Preasf. *Alexandru Rusu* și sulta, a fost primit cu porți de triumf și a sosit la biserică pe așternut de iarbă și prin pădure de mesteacăn, încunjurat de mulțime de popor și de intelectuali. Primit, în fața casei Domnului, cu un inimos cuvânt de bineventare de parohul-protopop local, s'a început numaldecât sf. liturghie la un altar improvizat, afară, biserica neîncăpând mîile de credincioși din loc și din satele mai apropiate ori mai îndepărtate: Groși, Dâncești, Berința, Copalnic, Preluce, Măgureni ș. a. cari au alergat aci cu preoții în frunte, să se bucure în Domnul și să se întărească sufletește.

La *liturghia arhierescă*, săvârșită de Preasf. Rusu în sobor de 12 preoți împreună slujitori, diaconi fiind păr. Dr. V. Țiplea și păr. Coșlănu, răspunsurile le-a dat corul catedralei din Bala-Mare cu o precizie de admirat, sub conducerea d. V. Mocanu, profesor. După cu-

latină pe deoparte și apoi cu civilizația occidentală, rodul direct și indirect al catolicismului”.

Scrisorile grăiesc de sine și n'au nevoie de comentariu. Ținem doar să subliniem în chip deosebit admirabila mărturisire de credință pe care o face, cu acest prilej, marele nostru scriitor d. Liviu Rebreanu. Sunt rânduri vrednice de un academician creștin!

minecarea a sute de credincioși de însuși arhierul pontificant, înaltul ierarh a rostit o vibrantă cuvântare de învățătură creștină, ascultată cu atenție încordată de mîile de binecredincioși.

După o scurtă pauză s'a ținut, în umbra bisericii, *ședința festivă*, prezidată de Preasf. *Alex. Rusu* care, în cuvântul de deschidere, are idei și sugestii ce nu vor fi uitate niciodată. Ca și vorbirea-conferință a d. *Dr. Florent Mihail*, președ. Agrului eparhial, conferință de un conținut creștin ce-ți aducea aminte de marile apologete catolice din Apus. — Salutul comitetului central al Agrului l-a adus d. *Dr. Alex. Borza*, prof. univ. din Cluj; al Blajului păr. *Dumitru Neda*, redactorul nostru, care l și asistent ecleslastic al Agrului arhidiecezan; al Oradei d. *Augustin Cosma*, profesor, care a ținut apoi și o conferință mult gustată despre sufletul copilului. În numele reuniunilor mariane femeiești a vorbit dna *China*, în numele Astei păr. *Dragomir*, iar în numele Agrului local d. *China*. Tutoarea le mulțumește, vădit mișcat, păr. *Medanu*. Darea de seamă despre activitatea pe anul trecut a Agrului din eparhia de Nord a făcut-o d. *Dr. Ionel Pop*, avocat în Balamare. Mai rar un cuvânt atât de cald românesc și creștinesc totodată, ca această înălțătoare pledoarie a d. Dr. Pop, răzimată pe fapte, nu pe vagi iluzii ori dorințe vii.

Ședința, la care a participat cu impresionantă luare aminte mulțimea credincioșilor, s'a încheiat, după *verificarea rapoartelor*, cu citirea *telegramelor* adresate Preasf. Părinte dela Roma și Majestății Sale și după ce a fost întărită și de un vifor de aprobări, *moșlunea* energică, și mult cumpănită a congresului la care a luat parte și d. prefect județean *Col. Coman*, pilduitor de nobil în tot ce a declarat și în salutul adresat Agrului, agriștilor și spiritului de care-i pătrunsă această organizație, ca și în toastul pe care l-a ținut la banchetul ce a urmat la școala din loc, unde s'au rostit mai multe toasturi, cu vervă și cu spi-

celli fu rechemat la Roma de către Piu al XI-lea pentru a deveni cardinal și secretar de stat, șeful imperiului german, feld-mareșalul von Hindenburg, li înmulți mărturiile publice de stimă și onoare de care, prin temperament, era foarte puțin obișnuit. Simpatia generală se exprimă, deasemenea, cu o spontaneitate semnificativă. În seara plecării, mulțimea catolicilor purtând făclii și garnisind parcursul întreg dela nunțiatul până la gară formă, în adâncul sării, un fel de șarpe de foc. Câteva zile mai târziu, vizitatorii francezi cari sosiau la Berlin, pentru o întâlnire catolică franco-germană, culegeau ecourile entuziaste ale acestui spectacol extraordinar, ca și care nu s'a mai văzut niciodată asemănător, pentru un demnitar al Vaticanului, în capitala protestantă a Prusiei și a Imperiului.

Păr. **Iosif Sferociu**

Sentimentalism și erotism

Alte lămuriri (ultimele)

Gazeta „Unirea” a avut amabilitatea să publice un scurt răspuns, ce eu l-am dat recensentului dela publicațiunea periodică „*Vestitorul*” din Oradea, al cărții mele intitulată „*Caravanele Ardealului*”. În realitate, articolașul „*Mea culpa*” nici n'a fost răspuns, ci înșirarea unor lămuriri pentru frații preoți din eparhia de Oradea, despre cari am convingerea, că sunt cititori ai gazetei „Unirea”. Nu l-am trimis la „*Vestitorul*”, fiind convins, că n'o să-l publice.

În numărul 28 al „Unirii”, distinsul recensent al „*Vestitorului*” publică „*O întâmpinare*”, afirmând, că mie „nu-mi convine” părerea dsale despre bucățile „*Doi ochi albaștri*”, — „*Plopii fără soț*”, — „*Mores quod attinet*” și „*Adămuț cel micuț*”. De așa ceva nici poveste. Eu am recunoscut doar, deschis și pe față, dreptul ori cărui cititor, de-a avea ori ce părere despre cartea citită. N'am recunoscut însă caracterul erotic al celor patru bucăți incriminate, cum susține recensentul. Despre aceasta se poate ori cine convinge, citind cu atențiune articolașul meu „*Mea culpa*”.

Din capul locului, după concepția mea, o bucată literară este erotică atunci, când voluntar ori involuntar, propagă erotismul. Astfel de bucăți literare, articole, ori foiletoane, într'adevăr strică tineretul, împingându-l spre mocirla senzualismului. Se scriu exclusiv de dragul amorului, nu pentru a scoate la iveală sentimente mai înalte, ce se desprind din întâmplarea, ori scena amoroasă, descrisă, ori povestită. Chiar și bucățile erotice pot să fie moralizatoare, când arată și consecințele amorului exagerat.

Înfruntând riscul de-a fi unicul în lume de această părere, eu fac deosebire între *erotism* și *sentimentalism*. Sunt de părerea că amorul întemeiat pe sentimente, așadar nu numai pe *senzualism*, nu duce nici măcar la sinucidere. Admit, că bucățile incriminate sunt nește povestiri ori, dacă vreți, „*fleacuri*” sentimentale. Nu voi recunoaște însă niciodată, că ar fi nește bu-

căți în adevăratul înțeles al cuvântului *erotice*.

De pildă, în bucată „*Mores quod attinet*”, în legătură cu vizitele făcute la domnișoarele X, se spuu din cuvânt în cuvânt următoarele: *Nu spun numele lor, pentru că amândouă trăiesc și acum. Sunt venerabile bunici, iar eu nu vreau să le dau pe gura lumii. De altfel, chiar dacă le-aș spune numele și pronumele, nu s'ar prăpădi lumea. În vremile acelea o fată mare era lucru sfânt. Glumele, ce un tânăr le făcea în prezența unei domnișoare, s'ar fi putut face, Doamne iartă-mă, chiar și în biserică.*

În „*Adămuț cel micuț*” vedem pe un biet popă dela sate, căruia li arsese mireasa în biserică, la cununie. Sărmanul om s'a făcut preot celibatar, neputând să-și uite mireasa, cu care avusese numai legături sentimentale. Catastrofa i-a sdruncinat chiar și creerii, așa încât dela o vreme a înebunit, devenind popă pribeag, etc. Cu toată nebunia, pe „*Anicuța*” n'a uitat-o nici pe un moment, spunând, că a îngropat-o în inima sa.

„*Doi ochi albaștri*” ne prezintă fericirea unui tânăr și naiv teolog-gazetar, care știe, că articolele și reportagiile lui le citește și frumoasa stăpână a acestor ochișori. Bine înțeles, el visează la ea mereu, dar fără să îndrăznească a-i povesti acele visuri dulci. Imprejurarea, că ea li citește și apreciază scrisul, contribuie ca el să scrie cu și mai multă râvnă și să devină gazetar.

Și-acum, o mărturisire în legătură cu bucată „*Plopii fără soț*”. Într'o bună zi m'am întâlnit cu o doamnă originară din Blaj (care nu

rit. Remarcăm dintre participanți pe Il. Sa Alex. Breban, prepozit; Rvsmii Anca și Boroș, canonic, Balamare; avocat Dr. Mică, Balamare, prof. Murariu-București — a pledat la ședința festivă pentru o catedrală unită în Capitala Țării și a și oferit în acest scop, drept primă cărămidă, 1000 Lei, — protop. Sabo Balamare, protop. Cherecheș Șomcuta Mare, Titus Berinde, Sighet; Dr. Traian Pop, primpretor, Balamare, pâr. Ieromonah Gh. Marina basilian dela Bixad, și atâția alții, că nu ne este cu puțință, să-l pomenim pe toți, fie și numai cu numele.

De încheiere toată lumea oaspeților intelectuali, în frunte cu Preasf. Rusu, a cercetat la el acasă pe venerabilul octogenar, paroh-protopop în pensie, *Mic. Avram*, unul dintre pușinii memorandiști ce mai sunt în viață, adevărat preot cu crucea'n frunte și naționalist infocat și neînfricat pe vremuri de urgie. Pe acest patriarh din alte vremuri l-au omagiat: episcopul eparhial, d. *Dr. Borza* și *Dr. Ilie Lazar*, maramureșanul care nu se schimbă cu vremea. A răspuns cel omagiat — vrednic tovarăș de idei și de luptă al lui Vasile Lucaci, care se abătea deseori în Mănăsturul ce l-a avut atât de drag — așa cum știe răspunde numai cineva care a ostentat ca dânsul și de vârsta sa: blând, senin, cuminte și cumpănit și cu încredere în mai bine. — Impresiile lăsate de congresul agrist dela Copalnic-Mănăstur sunt dintre acelea cari nu se șterg niciodată din amintire. Dimpotrivă: dăinuiesc mângâietoare și îmbărbătătoare. Cu preoți și cu mireni — intelectuali și popor — ca cei din părțile acelea nu se poate ajunge decât la biruință. Pe teren românesc și creștinesc.

N. Drumeșu

Pentru școala confesională. Insemnăm aci cu plăcere că, în urma articolelor în care „Unirea” tâlcuiește perspectivele ce le deschide noua lege a învățământului primar pentru reînvierea școlii confesionale, din tot mai multe părți ne vin dovezi de trezire a inte-

de mult a fost ridicată la rangul de soacră mare). Stând împreună de vorbă, ea mi-a reamintit zilele frumoase, când eu eram „octavan”. Impreună cu alți colegi mă duceam pe-atunci „la țavățat” pe la poarta casei lor. Cum această casă a fost izolată de alte clădiri ale orașului, iar poarta era străjuită de câțiva plopi, noi cântam uneori câteva strofe din „Pe lângă popii fără soț”. Ea era o „broscuță” de zece-unsprezece ani, pe care noi nici n'o băgam în seamă. Tocmai de acea îi venea să moară de necaz, că nu e fată mare. Să se poată lauda, că noi mergem pe-acolo de dragul ei...

Zăbindu-i cu *bunătațe*, die recensent, eu i-am răspuns:

— Regret și eu, din toată inima, scampă doamnă! Nu știu, ce s'ar fi întâmplat în cazul, când dta în zilele acelea ai fi fost fată mare. Acum însă, la toată întâmplarea așa avea un subiect de foileton...

Și vedeți, în ziua următoare, trecând pe la redacția ziarului, unde scriam atunci, directorul m'a întâmpinat cu cuvintele:

— Te rog, fă tot posibilul și dă-ne, la rezeală, un foileton...

Cadrele, în cari se desfășurau pe vremuri „conversațiile” dintre „studenții și domnișoarele” Blajului, le cunoșteam prea bine. M'am așezat așadar la masă și am „repezit” foiletonul, iar băiatul dela tipografie îmi smulgea fiecare filă, ducându-o la culegător. Așa-numitul „erotism” al acestei bucăți se poate reduce la afirmația autorului, că „Livița e azi Livia, nevasta unuia dintre cei patru adoratori ai „plopilor fără soț”. Ce să-i faci? Epilogul amerului curat sentiment-

resului față de această problemă capitală. Mulți preoți și curatorate de ale parohiilor noastre se gândesc serios să dea nouă viață instituției din umbra bisericii, în care a crescut sufletul eroic al generațiilor apuse.

Pentru a risipi orice nedumeriri privitoare la greutățile materiale ce ar apăsa pe umerii confesiunii susținătoare de școală, dăm aci textul integral al articolelor de lege interesante în cauze. — „*Întreținerea* așezămintelor școlare cade în sarcina comunei sau a instituției care le-a creat, *Statul contribuind totdeauna cu plata personalului*, afară de cazul când există alt aranjament între Stat și instituția respectivă” (art. 8). — „*Întreținerea* localurilor școlilor de Stat cade în sarcina comunelor, totdeauna. Art. 57-59 determină mai deaproape această obligație. „*Construcția* localurilor de școală și a locuințelor pentru directori cade în sarcina comunelor. Planurile de construcție se fac sau se aprobă de Casa Școalelor, iar fondurile date în acest scop se administrează de comitetele școlare sau de comitete speciale de construcție. Localurile construite sunt proprietatea Casei Școalelor”. (Art. 57). —

„Când școlile n'au localuri proprii, comunele sunt obligate să închirieze localuri corespunzătoare atât pentru școală, cât și pentru director. Inchirierea se face cu avizul autorității școlare județene și a medicului de circumscripție”. (Art. 58). — „*Reparația și întreținerea* localurilor de școală și a locuinței directorilor cad tot în sarcina comunelor, care dau comitetelor școlare sumele necesare în acest scop. Atunci când comunele nu înscriu aceste sume în bugetul lor, ele se înscriu din oficiu de Ministerul de Interne, la cererea Ministerului Educației Naționale. Prin lucrări de întreținere se înțeleg: diverse reparații (atât la școală cât și la locuința directorului) mobilier școlar, material didactic, cărți pentru bibliotecă, luminat și încălzit atât pentru școală cât și pentru locuința directorului, plata oamenilor de serviciu, registre, imprimări și rechizite pentru cancelarie și ajutorarea copiilor săraci”. (Art. 59).

tal, după concepția noastră, a ramolițiilor din secolul trecut, se desfășoară la... popa...

Autorii n'au obiceiul să facă astfel de mărturisiri. Eu am făcut-o, pentru a scoate la iveală în măsură și mai mare adevărul, că acele patru bucăți sunt sentimentale, nu erotice. Și încă, de cel mai candid sentimentalism. Preoți-autori, pe lângă cari eu sunt abia un pitic (Bolanden, Agăr-biceanu, etc.) au publicat numeroase schițe, povestiri și romane de acest fel.

Articolașul „*Mea culpa*” mi-am luat voie să-l închei cu o glumă inocentă, spunând, că trei dintre cavalerii aranjeri ai balurilor filantropice de odinioară sunt azi episcopi. Distinsul recensent se teme; nu cumva eu să fi făcut servicii rele, fie cauzei acestor baluri, fie reputației acestor arhieriei. Lumea, care își mai aduce aminte de renumitele baluri filantropice, știe prea bine, că n'am să mă tem de nimic, iar reputația arhieriei n'a scăzut nici cu o sutime de milimetru. Orice episcop, care a fost „aranjer” al vre-unui bal filantropic, poate să fie mândru și de acest episod drăgălaș al vieții sale. E adevărat, că în articolul „*Mea culpa*”, pe episcopi eu îi numesc „drăguții de ei”. Pe vremuri, profesorul meu de morală m'a învățat, că trebuie să iubesc și pe episcopi...

În sfârșit, distinsul recensent se crede îndreptățit să-mi facă lecții de morală, îndemnându-mă la „mai multă decență” și la „mai puțină desinvoltură”. Nu știu, de câți ani e dânsul hirotonit. Cred însă, că ar trebui să mijlocească pornirea unui proces bisericesc disciplinar împotriva mea.

Septimiu Popa

Toate aceste sarcini importante cad asupra comunei politice dacă școala e de stat și asupra confesiunii dacă e confesională. De aceea ele reprezintă o greutate însemnată în calea reînființării școlii confesionale în comunele cu populație mixtă. Nu sunt însă nici un fel de povară în comunele de o singură confesiune, unde comuna concade cu parohia. Acolo oamenii vor fi, de sigur, mai gata a susține un local care este al lor, decât a clădi și a întreține un local pe seama Casei Școalelor.

Aceasta în afară de marile avantajii pe care le reprezintă sub raport educativ, social și religios, școala confesională și asupra cărora nu mai insistăm acum.

Moțiune

votată de congresul Agru-lui eparhiei Maramureșului în 20 Iulie

Asociația Generală a Românilor Uniți din Eparhia Maramureșului.

1. *Exprimă, odată mai mult, sentimentele de neclintită alăpire față de Biserica întemeiată de Domnul pe stânca Romei eterne, încununând cu fiască tubire și supunere pe noul ei cap odăut. Preafericitul Părinte FIUS AL XII-LEA, preamrind și ajutând, după puteri, acțiunea lui continuă și străduitoare pentru pacificarea popoarelor gre învrăjbite. Afirmă apoi, repetat, hotărârea neclintită și unanimă a tuturor membrilor săi, de aici dela granița vestică a țării, de a nu preocupă nici o jertfă pentru binele și prosperarea României întregită între hotarele ei firești, făcând zid nebiruit în jurul gloriosului Tron al Majestății Sale REGELE CAROL II, întruchipătorul firesc al tuturor aspirațiilor și nădejdelor Neamului.*

2. *Asigură întreg CORUL EPISCOPESCU Provinciei noastre bisericești de Alba-Iulia și Fogăraș de devotamentul său nezdruccinat și manifestă sentimentele sale de fiască alăpire față de Excelența Sa Preasfințitul Episcop ALEXANDRU, părintele și îndrumătorul respectat și iubit al Eparhiei noastre a Maramureșului.*

3. *Indeamnă călduros toate organizațiile AGRU-lui eparhial să-și continue activitatea binefăcătoare cu sporită însuflețire, știind că adu astfel o reală contribuție la consolidarea sufletescă a neamului. Deosebit insistă ca ele să lucreze pretutindeni mână în mână cu orice altă organizație religioasă, în special cu Reuniunile mariane, și să dea tot sprijinul lor pentru întărirea și răspândirea tipăriturilor noastre de orice fel.*

4. *În conștiința rolului imens al bisericii române unite a Blajului pentru realizarea visului național de veacuri și având convingerea neșămutată că acest rol se va cere, ca mâine, pus din nou integral la contribuție pentru atingerea noulor izbândiri, către cari mergem pe drumuri bine croite, AGRU-l eparhial cere înaltului Guvern următoarele:*

a) *Să facă a se respecta integral litera și mai ales spiritul prevederii constituționale, care statuiază rolul de cult național al bisericii române unite întru toate pe același plan cu al bisericii române ortodoxe, a cărei calitate de „dominantă” — răzîmând exclusiv pe numărul mare pe țară al credincioșilor ei — nu-i asigură nici un drept, ori privilegiu, care nu ar compromite și bisericii române unite.*

b) *Să caute a asigura bisericii române unite, în mod instituțional, condiții de viață întru totul egale cu cele ale bisericii române ortodoxe, dovădind că înțelege să-i garanteze astfel, și sub raport național, deplina paritate și protecțiunea cea deopotrivă. Deosebit să se manifeste această atitudine acolo unde — cum e cazul și în această Eparhie — credincioșii bisericii noastre se află în număr*

absolut dominant și unde orice subcategorisire
supărătoare a ei redundă în detrimentul vădit
al prețurii ce se impune, mai ales aici la granița,
eticului românesc.

c) Să interzică formal și pe întredgă linia
autoritatii instanțelor, reprezentând autoritatea ofi-
cială, să susțină și favorizeze — mai ales în
partea unde biserica noastră este în masă com-
pactă și unde desbinarea confesională a satelor
românești echivalează, în adevăr, cu o crimă na-
țională — cultul ortodox în detrimentul bisericii
române unite și să sancționeze cu asprime orice
abuzuri vădite de putere. Aceasta pentru a nu
ajunge, bundoară, la aprobări de noui parohii
ortodoxe în sate ca Drăgușent, Livada, Micula
și altele, toate din acest județ Satu-Mare, cu po-
pulație ortodoxă aproape inexistentă, refuzându-
se aceeași aprobare bisericii noastre, deși aceasta
teusise să apropie acolo de ea sute de suflete
minoritare și are pretutindeni un număr în-
semit, ducă nu însuși, de credincioși. Și mai ales
pentru a nu se putea continua cazuri deosebit de
grave, ca cel — ajuns și în publicitate — dela
aceeași Micula, unde față de vre-o 800 credin-
cicioși ai noștri abia dacă există 10 de lege orto-
doxă și cărora li-s'a aprobat totuși de curând, cu
totul gratuit, o avere a statului, pentru care ai
noștri oferiseră, cu mult înainte, având chiar re-
comandarea On. prefecturii județene, suma fru-
moasă de un sfert milion Lei.

d) Să impună această deopotrivă protecțiune
și înlăturarea oricărei umiliri a bisericii noastre,
mai ales sub raportul sărbătorilor naționale, al
cărui statut s'a ameliorat, ce-i drept, simțitor în
timpul din urmă, dar este încă totuși departe de
ceea ce se cuvine pe sfânta dreptate bisericii ro-
mâne unite a Blajului, care s'a învrednicit să
dădă „Câmpul Libertății” dela 48 sub chiar zi-
curile catedralei sale mitropolitane.

5. Roagă Comitetul central să-și însușească
punctele de mai sus, integrându-le în programul
general de realizat în timpul apropiat.

† Păr. Janvier

Eminentul conferențiar religios care a
ilustrat amvonul marelui catedrale Notre-Dame
din Paris timp de 22 ani, căutând să impace
societatea modernă cu Biserica, epuizat de o
boală titanică și de o boală grea, suportată
cu o desăvârșită resemnare creștinească, s'a
stins lin, ca o candelă dintr'un uriaș dom gotic,
la sfârșitul unei Aprille c. Moartea sa — deși
prevăzută — a îndoliat adânc nu numai nobila
națiune franceză, ci întreg Apusul civilizată care
l-a cunoscut, apreciat și iubit mult.

Păr. Janvier a devenit faimos în lumea
intellectuală din Apus încă acum 36 de ani,
când a început să predice vestitele „Carêmes”
(Paresimi) dela Notre-Dame din Paris, conti-
nuând cu deplină strălucire șirul predecesorilor
săi (Lacordaire, Ravignan, Monsabré, d'Hulst
și alții).

Conferințele acestea de „Paresimi” avură
de temă unică „expunerea moralei catolice”
La Béatitude, în 1903; la Liberté în 1904; les
Passions în 1905; la Vertu în 1906; le Vice
et le Péché în 1907-1908; la Loi 1909; la
Grace 1910; la Foi 1911-1912; l'Espérance 1913;
la Charité 1914-1915-1916; la Prudence 1917;
la Justice envers Dieu 1919; la Vertu de Force
1920; la Vertu de Tempérance 1921-1922; la
Perfection dans la vie chrétienne 1923-1924).
Conferințele fiecărui an amintit, la care se mai
adăugară și așa numitele „retraites pascales”,
sunt publicate în câte un volum elegant. În
total 22 volume (editura Lethielleux, Paris).
Cred că e aproape superfluu să mai amintesc
aici că aceste conferințe ascultate, an de an,
cu o reculegere adâncă de elita intelectualității

parisiene, formează o mină inepușabilă de în-
vățăuri creștine și de informații didactice, nu
numai pentru păstorii sufletești ci și (mai ales)
pentru mireniile intelectuali care țin cât decât
la sufletul lor. Și cine, oare, ar putea spune
numărul mare al acelor intelectuali necredin-
cioși cari, ascultând pe Păr. Janvier și numai
din curiozitate, fură într'atâta mișcați încât
luară drumul spre credință și practicile reli-
gioase?!

Forța argumentelor luminoase și probante,
și accentul convingerii adânci cu care întrefesea
autorul conferințele sale, fac ca aceste perle
de elocință să fie citite cu multă plăcere și cu
un deosebit profit.

Intellectualitatea franceză a avut însă, a-
fară de Paresimile amintite, o mulțime de alte
ocazii pentru a asculta glasul fermecător al
Părintelui Janvier, căci aproape n'a fost im-
prejurare însemnată de viață religioasă și
națională la care să nu fi luat cuvântul și
dânsul. Așa, amintim: discursul din 27 Aprille
1913 cu ocazia serbării centenarului lui Fre-
deric Ozanam; discursul pronunțat la 25 Iulie,
la Congresul Euharistic Internațional, ținut la
 Lourdes; discursul din 29 Septembrie 1914 în
care adresându-se soldaților francezi, între
altele, le zise:

„Onoare vouă soldații francezi! Voi n'ați
ucis femeile care înarmate ca niște beligeranți
cădeau în mâinile voastre. Voi n'ați aruncat
răniții în râuri pentru a vă face poduri din
cadavrele lor; voi nu i-ați ucis, ci discipoli ai
nobilei Fecloare ein Orléans, vi-s'a făcut milă
de suferințele lor, v'ați împărțit pâinea cu ei,
i-ați încredințat brancardierilor noștri, infir-
mierelor și medicilor noștri, care, însufleșiți de
aceleși sentiment ca și voi, îi pansează și-i în-
grijesc ca pe niște frați și fil. Am speranța,
când curând veți scoate dușmanul din țară.
Când veți fi însă invingători, voi nu veți folosi
represaliile; voi nu veți confunda războiul cu
jaful; voi nu veți ucide nici bătrânii, nici preoții,
nici copiii; voi nu-i veți trimite în foc înaintea
voastră; voi nu veți incendia biblioteca din
Nürnberg; voi nu veți bombarda catedrala
din Aix-la-Chapelle (Achen) nici pe cea din
Colonla. Voi veți impune tăcere duhului de
răsbunare, pentru a nu asculta decât spiritul
creștin și cavaleresc care înflăcărează curajul
în ora de bătălie, care inspiră mila după în-
vingerel”. Și am mai putea cita din minuna-
tele discursuri cuprinse în volumele: „Action
Catholique”, „Religion Catholique”, „La Pa-
trie”, ca să nu mai amintim altele.

Invitat de „Comitetul Catolic de propa-
gandă franceză în streinătate”, Păr. Janvier
scrise în 1915, în volumul colectiv „L'Alle-
magne et les Alliés devant la Conscience chré-
tienne”, capitolul despre „Drepturile și dato-
rile beligeranților”, în care se arată teolog și
iurist desăvârșit.

Păr. Janvier a fost un lung șir de ani
spiritualul Corporației publiciștilor creștini de
sub conducerea lui René Bazin, mai întâiu, a
lui Georges Goyau, mai apoi, și a Contelui Vi.
d'Ormesson, în sfârșit. Și acestei Corporații i-a
ținut o serie întreagă de conferințe, tratând
chestiuni de morală practică. Acestor oameni
de condolu, Păr. Janvier le aminti că suprema
lor datorie este de a-și pune întreaga lor viață
și operă în concordanță cu adevărurile sfinte.
(Vezi mai multe la: Păr. Yves de La Brière:
Le Père Janvier, Rev. Études, 20 Mai 1939).
Păr. Janvier câștigă o înrăurită excepțională
asupra Corporației, așa încât aceasta recunoscă
într'insul pe adevăratul ei consilier doctrinar
fără știrea cărui nu încerca să facă nimic
important.

Mult a contribuit Păr. Janvier și la crearea
„Biroului de presă catolic”, care încă jucă un

rol dintre cele mai însemnate în viața publică
franceză, fiind un centru de obiectivă docu-
mentare și informare a publicului.

Pe cât a fost Păr. Janvier de învățat și
de muncitor, pe atât a fost și de evlavios.
Meditația, rugăciunea adâncă și sacrificiul li-
turgic ocupau locul de frunte în programul său
de toate zilele.

Zelul mântuirii sufletelor îl făcu să nu
cruțe nici o jertfă. De aci enorma iubire cu
care-l înconjurau toți câți îl cunoșteau (și nu-
mai din scris).

Păr. Janvier fu un apostol toată viața sa
de preot al Ordinului Sfântului Dominic. Așa
a intrat și în istorie.

I. Vultur

Puterea și prestigiul armatei ro-
mâne. Acesta este titlul unui elogios articol
pe care *Le Petit Parisien*, cel mai răspândit
ziar francez de dimineață, îl publică sub sem-
nătura d. Roger Massip.

Subliniind că „problema militară figurează
pe primul plan al preocupărilor conducătorilor
dela București”, numitul ziar amintește sfor-
țarea pe care România a fost chemată s'o facă
după război pentru reorganizarea armatei
sale, potrivit nevoilor unui teritoriu de două
ori mai mare. Apoi adaugă: „Începută îndată
după război, opera de refacere a armatei ro-
mâne a primit un impuls viguros din primii
ani ai domniei Regelui Carol II. Tânărul Su-
veran a făcut să treacă pe primul plan al pre-
ocupărilor guvernamentale problemele militare.
Armata se bucură de un foarte mare prestigiu
în România și toate sacrificiile pe care le-au
cerut reorganizarea și dezvoltarea potențialului
ei, au fost întotdeauna consimțite într'un spirit
de patriotism curat”.

Cât privește calitatea ostașilor, ziarul pa-
sisiian aduce omagii neprecupețite ofițerilor,
arătând pregătirea lor excelentă și soldaților
pentru calitățile lor. „În armata română, alcă-
tuită mai ales de țărani, soldatul este voinic,
foarte rezistent, în stare să îndure mari lipsuri,
și foarte curajos. Bine încadrați, cei 2 milioane
de rezerviști pe care România i-ar putea pune
în linie din primele zile ale unui război, ar fi
în măsură să apere cu succes teritoriul națio-
nal împotriva atacurilor”.

Știri mărunte

Primiri la teologie. La Episcopia
română unită din Oradea primiriile la Sf. Teo-
logie se vor face în ziua de 19 August crt.
Cererile însoțite de extras de botez, de naș-
tere, certificate școlare (bacalaureat), și de mo-
ralitate se vor înainta până la 16 August crt.
Taxa de întreținere în Seminar e de 4000 Lei
la an. Cei săraci și distinși vor putea primi
reducere sau bursă.

Binecuvântare de biserică. Dumini-
neca trecută a avut loc la Curteni binecuvân-
tarea noii noastre biserici de acolo, ridicată cu
osteneala păr. N. Roman din Sântana și a păr.
Păltineanu din Chinari. Actul sfânt l-a săvârșit
păr. Dumitru Neda din Blaj, păr. Iosif Pop din
Tg. Mureș, păr. Roman și păr. Păltineanu din
Chinari. La bucuria aceasta sfântă a fost de
față d. prefect județean Ștefan Pantea, d. prof.
Galică, trimisul primăriei Tg. Mureș, d. Dr. E.
Dandea, fost primar al Tg. Mureșului, și cel
dintâiu ctitor al acestei biserici, păr. Roman, d.
Dr. Ioan Florian, medic, d. Dr. Frățilă, prim-
pretor, d. Dr. Bogdan, medic veterinar, d. Cer-
ghizan, notar, Cucernicul pastor-protopesbiter
Farkas, d. Dr. Rozsnyai mare proprietar din
loc, care cu cinci care ale sale, ca și localnicii

reformați, a dat tot ajutorul la zidirea noului lăcaș de închinare; d. Vodă învățator în loc și d. Inv. Comes din Sântana care a condus corul ce a dat răspunsurile la sf. slujbă. — După ce s'au sfârșit serviciile divine cu cuvântările ocazionale, rostite de pâr. Neda și pâr. Roman, s'a dat, la casele parohiale din Sântana, un banquet, la care însă nu s'au mai rostit cuvântări.

Dărnice creștină. Bisericii noastre din *Iacobeni* i-s'au făcut mai multe danii marimoase și anume: 1. Membrele Reuniunii Femeilor române unite din *Iacobeni* au făcut un foarte frumos *steag Marian*. 2. Onor. pâr. Ioan Ioanette a donat un stihar, un dulap pentru biblioteca parohială, un dulap pentru hainele bis. un ținător de liturgier pe sf. masă a altarului; 3. Reuniunea Mariană 29 buc. ștergere. 4. Dna Maria Rusu soția inv. dir. 1 buc. ștergar și 1 buc. fugar pe masa femeilor. — 5. Dna Cornelia Rusu un frumos ștergar. 6. Inv. pensionar Seliștean Vasile două buc. Minee în preț 1900 Lei. — 7. Seliștean Petru 1 buc. apostol, 1 buc. octoih 1 buc. prohodul D-lui, și un pentecostar. — 8. Sabău Ion, 1 buc. Liturgier ediție nouă 1 buc. candelă frumoasă și o pixidă pentru purtat sf. cuminecătură la bolnavi: — 9. Din colecte dela credincioși, 2 buc. prapori roșii f. frumoși: — 10. Văd. Maria Pădurean, 3 buc. cruci de lemn, 1 buc. statuă a sf. Anton și 1 buc. statuă a Prea Curatei-Fecioare. — Pentru toate acestea reprezentanța parohială română unită din *Iacobeni*, în frunte cu preotul Ioan Ioanette, le mulțumește și roagă pe Bunul Dumnezeu să le primească frumoasa jertfă.

Locale. Dumineca viitoare, IX după Rusalii, va predica în catedrală pâr. Dr. Vasilie Aftenie, canonic mitropolitan.

— Pentru odihna sufletului celei ce a fost Regina Maria a României, II. Sa Dr. Victor Macaveiu a celebrat în catedrală, în sobor de preoți, o sfântă slujbă bisericească, la care a luat parte multă lume cu reprezentanții autorităților în frunte.

Pentru cei cari suferă. După informațiile date de „Caritas Catholica” în Belgia se află astăzi 700 institute catolice pentru bolnavi. În acestea slujesc bolnavilor 2648 infirmieri, resp. infirmiere diplomate, aparținând mai multor ordine călugărești; 244 infirmieri, respectiv infirmiere laice cu diplomă; 3707 călugărițe infirmiere cu diplomă; alte 1536 călugărițe cari se ocupă cu latura economică a institutelor din chestie și 3189 servitori și servitoare în ascultare de conducerea călugărească.

Pelerini la Vatican. În luna Maiu Sf. Părinte a primit în audiență, între alții, 340 pelerini irlandezi, conduși de călugări augustinieni. Vicarul Domnului le-a vorbit englezește, mângându-i și îmbărbătându-i pe calea credinței celei adevărate întru mărturisirea căreia acest popor s'a dovedit eroic în toate vremile. — Tot într'o englezească perfectă a vorbit și pelerinilor din „Asociația Catolică a Angliei” în frunte cu arhiep. de Southwark. „Dorim — a zis Sf. Părinte — ca credința voastră și desăvârșirea vieții voastre catolice, să influențeze tot mai mult pe frații voștri desbinați, pe cari în felul acesta să-i aduceți la adevăr și să rodiți între ei sută la sută”.

Germania se îngrijește de locuințe ieftine. Agenția Ceps aduce informația că, începând cu anul 1935, Ministerul Muncii din Germania a pus la dispoziție sume însemnate pentru construirea de locuințe ieftine. În cadrul acestei acțiuni s'au acordat împrumuturi din cassa statului pentru construirea a unui număr de 150.000 de locuințe ieftine. Anul acesta, Ministerul Muncii, a pus la dispoziție alte 90 milioane mărci. Până acum s'au acordat din cassa statului, în scopul arătat, 300 milioane R. M.

La „Casa Domnului”, Blaj — de sub conducerea Părinților Asumpționiști — sunt încă libere 6 locuri pentru elevi de religie gr. cat. din clasele I și II a liceului de băieți „Sf. Vasile”. Taxa de întreținere 15.000 lei. Reflecțanții se vor adresa la: Casa Domnului, Blaj.

Telefonul „Unirii”

„Renașterea”. Cluj. Nu ne surprinde graba cu care v-ați crezut datori a reproduce articolul d-lui prof. N. Iorga privind neparticiparea Mitropolitului nostru la solemnitatea investirii noului Patriarh al ortodoxiei române. Este doar arhicunoscută atențiunea excepțională cu care urmăriți problemele Bisericii noastre și, mai ales, bunăvoința cu care le judecați. Nici nu mai încercăm să vă vindicăm de acest nărav. S'a prea învechit decât să mai aibe tămăduire. — Alta este însă chestiunea ce ne interesează pe noi în legătură cu zelul d-voastre. Suntem curioși să știm ce respect veți arăta adevărului și propriilor cititori. Fiindcă „Unirea”, în numărul său trecut, a arătat limpede situația. Orice om de bună credință s'a putut convinge că, în împrejurările date, I. P. S. nostru Mitropolit nu putea participa, oricâtă bunăvoință ar fi avut. Ar urma acum așa dar ca, în aceeași grabă, să reproduceți și scrisoarea lămuritoare trimisă d-lui N. Iorga dela mitropolia noastră și publicată în „Unirea”. Ar fi un act de onestitate elementară. — Il așteptăm.

M. Zălau. Vă suntem foarte recunoscători pentru atențiunea ce ne arătați. Fără ea ne-ar fi rămas necunoscută încă lungă vreme cumplita boală cultural-gazetărească ce bântuie pe la Carei, unde niscaiva domni își permit, fără nici o jenă, să scoată o gazetă sub titlul și numele pe care „Unirea” noastră îl poartă cu cinste de 50 de ani. Astfel de moravuri gazetărești au fost până acuma necunoscute pe meleagurile noastre. Ne vom îngriji ca, prin aplicarea legilor de presă, ele să nu se poată încetățeni. — Și până atunci, ținem să ne exprimăm convingerea că proaspeții gazetari ne-au furat titlul numai din ignoranță: nu știau de existența gazetei noastre. — Isprava mai are, desigur, și altă latură. Și anume, nivelul la care se ține acest „cotidian cultural, economic, social și informativ”. În articolul de fond din Nr 15 cetim, de ex. perle ca aceasta: „... Așa cum Ștefan cel Mare a descălecat din Munții Maramureșului pentru a întemeia Moldova... așa a apărut pe bolta cerească între luceferii cei mai strălucitori d. primministru A. Călinescu...”. Descoperiri cu adevărat epocale. Vor rămâne cruciți în fața lor toți elevii de liceu. Se va mira, în lumea lui de slavă, Ștefan cel Mare trimis în munții Maramureșului ca și d. A. Călinescu văzându-se svârșit de pe pământ, pe bolta cerească. Mare drăcovenie! Sperăm că d. Primministru va ști convinge pe d. Primar al orașului Carei Mari că nici gând n'a avut să-și mnte domiciliul de pe pământ, ci poate fi văzut oricând la București în birourile ministerelor pe care le conduce. — Halal de cultură!

Liceul comercial de fete român unit — Blaj

Nr. 1419—1939.

Aviz școlar

— 1939—1940 —

1. Primirea în școală se face în baza unei cereri, timbrată cu 8 lei fiscal și 1 leu aviație, care se va adresa Direcțiunii până în 31 August. Cererea de înscriere se face de părinte, tutor sau reprezentanții legali ai elevilor cu arătarea profesiei și a locuinței. Cerere trebuie să prezinte și elevul care a urmat anul trecut școala la noi, alăturând numai avizul școlar primit la sfârșitul anului.

Elevul care cer întâia oară înscrierea la Liceul nostru vor alătura la cerere următoarele acte: a) extras de naștere, dela oficiul stării civile; b) extras de botez dela preot; c) certificat de cetățenie; d) certificat de revaccinare; e) copia matricolă din anul precedent (certificat școlar).

Elevul repetente încă sunt obligate să prezinte cerere de înscriere, având să plătească o taxă specială de 500 lei.

Fără actele specificate mai sus, cererile de înscriere nu se iau în considerare.

2. În clasa I a Liceului comercial, se primesc elevul care au terminat patru clase primare și cari la 1 Septembrie curent, au vârsta de 10 ani împliniți și cari n'au trecut de 13 ani.

Elevul cursului superior și secundar inferior se pot înscrie în clasele corespunzătoare Liceului comercial în urma unui examen de diferență înaintând cerere timbrată,

la Direcțiunea Liceului în sensul acestui aviz până la 25 August 1939.

În anul școlar 1939—40 la Liceul nostru vor funcționa clasele I, II, III, IV, V, VI și VIII-a.

3. În clasa V-a de Liceu comercial se primesc elevul care au terminat clasa IV Liceu teoretic sau altă școală echivalentă. Înscrierea în această clasă se face în urma unui examen de admitere care constă din două mătoarele materii: scris limba română și geografiei. Oral limba română, I. franceză, geografie, matematică și studiul comerțului.

Examenul de admitere în clasa V se ține între 6—8 Septembrie.

4. Examenul de admitere în clasa I se ține în 6—8 Septembrie numai în cazul în care vor cere înscrierea peste 50 elevi.

Examenul constă din: scris la limba română și matematică, din materiile cl. I primare. La limba română se dă și o probă orală. Taxa examenului 80 lei.

5. Examenul de corigență se ține în 2—3 Septembrie.

6. Examenul particular integrat și diferență se ține din 1—3 Septembrie.

7. Examenul de bacalaureat în 20 Septembrie.

Pentru toate examenul, elevul se prezintă în scris, cu cerere timbrată în regulă, până la 31 August.

În cazul că aceste termene se schimbă, părinții vor fi anunțați în scris.

8. La înscrierea definitivă elevul se prezintă, însoțit de părinți, în zilele de 7—8 Septembrie și vor plăti la Direcțiune următoarele taxe:

a) Curs inferior clasa I—IV înscriere 300 lei, taxa de construcție 200 lei, frecvență 2100, Inspectorat 50 lei, gospodărie (materiale de gătit) 80 lei, excursie 100 lei. Total 2830 lei.

b) Curs superior clasa V—VIII, înscriere 300 lei, taxa de construcție 200 lei, frecvență 2100 lei, Inspectorat 50 lei, gospodărie (materiale de gătit) 80 lei, excursie 100 lei. Total 2830 lei.

Pe lângă taxele școlare sus menționate fiecare elevă este obligată să plătească 50 lei pentru spital-școală și 50 lei pentru străjerie.

Taxele de înscriere, de construcție pentru Inspectorat, jumătate din taxele de frecvență, spital-școală, străjerie și gospodărie se plătesc deodată la înscriere.

Din taxele de înscriere, și construcție se dă scutire nimănu. Scutirile de didactică se dau după trimestrul I (în Februarie) și beneficia numai elevul cu media generală 7.50 și purtarea morală foarte bună. Rata II din didactru se plătește cel mai târziu până la 1 Februarie 1940.

9. Elevul minoritar de confesiune reformată, luterană și mozaică plătesc de la taxele de frecvență.

10. Restanțele din anul școlar precedent se plătesc înainte de înscriere. Înscrierea se face numai după achitarea întregii restanțelor.

11. Toate elevul sunt obligate să îmbrace uniformă străjerească cu numărul de ordine al școlii la braț; fularul va fi de culoare gri închisă. — Uniforma de toate zilele va fi șorțul confecționat din pânză bleumarină după modelul șorțului de tabără și șorțul publicat în Buletinul Străjii Țării Nr. 3 din 1938/39. Buletinul se află la toate străjeriile. Fiecare elevă e obligată să îmbrace șorțuri de școală. Pardesille și paltonurile de larnă vor fi de asemenea după modelul străjeresc; culoarea exclusiv: bleumarină.

11. Pentru primirea în Internat se face cerere specială care se va adresa Președintelui.

Consistorul Arhiepiscopesc din Blaj, până la 25 August. Cererea va fi însoțită numai de Certificatul medical.

13. Primirea în Internat este condiționată de primirea în școală. Amănuntele se iesc în prospectele internatului.

Părinții sau tutorii elevilor nu pot angaja copilul în oraș fără aprobarea Direcțiunii, Blaj, la 17 Iulie 1939

DIRECȚIUNEA

Școala Normală Română Unită de
Învățători — Blaj

Nr. 1653—1938/39.

AVIZ ȘCOLAR

pentru anul școlar 1939—40

1. În clasa I sunt vacante 10 burse de câte 4000 lei, și 10 semiburse de câte 2000 lei. Se primesc în această clasă absolvenți de cel puțin patru clase primare, în vârstă între 11—14 ani. Cererile de primire se vor înainta Direcțiunii școlii cel mai târziu până în seara zilei de 31 August. La cererea legal timbrată (8+1), semnată de părintele sau tutorul elevului, se vor aduce următoarele acte: 1 Extras de botez; 2 Extras de naștere; 3. Act de vaccinare; 4. Certificat școlar; 5. Certificat comunal prin care să se facă dovadă că elevul este de cetățean român; 6. Certificat comunal prin care să se arate numărul copiilor din familie, vârsta fiecăruia, averea părinților și impozitul ce plătesc către stat, județ și comună.

2. Concurenții vor depune un examen de admitere în ziua de 11 Septembrie, la ora 8 dimineața. Examenul se face din l. română, aritmetică, Istoria Românilor și geografia României, după programa clasei a patra primară. Concurenții vor fi examinați și din punct de vedere medical, precum și asupra auzului muzical. Nu vor fi admiși la concurs decât băieți deplin sănătoși și cu auz muzical.

3. Fostii elevi vor aduce cu sine la înscriere vizul școlar și eventualele acte ce le lipsesc.

4. În clasele II, III și IV se primesc și elevi de la licee sau gimnazii, dacă au media anuală cel puțin 7.

5. În clasele II—VIII se primesc, în limita locurilor vacante, și elevi de la alte școli normale însă numai prin transferare aprobată de On. Ministru.

6. Toți elevii vor fi interni. Externi pot fi numai elevii din localitate, cu aprobare specială în partea Preaveneratului Consistor Arhiepiscopesc.

7. Taxa școlară pentru clasele I—IV este de 1425 lei, iar pentru clasele V—VIII 1725 lei, care se vor plăti în două rate egale, la înscriere la 8 Ianuarie. În aceste sume se cuprinde taxa de frecvență, taxele pentru fonduri, inspectorat, etc.

8. Înscrierile se fac în zilele de 13 și 14 Septembrie. Cursurile încep în 15 Septembrie, ora 8.

9. Examenul de corigență se vor face în Septembrie și vor consta din o probă scrisă și una orală. Corigenții vor plăti o taxă de 100 lei de fiecare materie, iar repetenții 500 lei pentru repetență.

10. Examenul integrat pentru elevii rămași neclasificați în Iunie, se fac în 13 Septembrie.

11. Absolvenții clasei IV, cari au fost reșiși la examenul de admitere în clasa V, din sesiunea Iunie a. c., vor face acest examen în ziua de 13 Septembrie. —*)

*) În conformitate cu art 230 din noua lege a învățământului primar și normal, absolvenții de gimnaziu sau curs inferior de liceu vor putea fi primiți la examenul de admitere în cl. V normală, în limita locurilor disponibile. Examenul de admitere în cl. V se face, pe lângă materiile de la liceu, și din muzică vocală și violină.

12. Toți elevii sunt obligați să aibă violină, pe care o vor prezenta înainte de înscriere.

13. Elevii vor purta în mod obligator uniformă străjerască și număr de ordine. Toți sunt obligați să aibă și uniformă de vară. — Toți elevii vor avea și costum de gimnastică.

14. Condițiile de primire în internat se vor publica de Rectoratul internatului școlii.

Domnii intelectuali ai satelor sunt rugați să atragă atențiunea celor interesați asupra acestui aviz școlar.

Blaj, 12 Iulie 1939.

DIRECȚIUNEA

Internatul Școlii Normale Române-
Unite de Învățători — Blaj

AVIZ

pentru primirea la Internatul școlii
normale române unite de învățători,
în anul școlar 1939—40.

Preaveneratul Consistor Arhiepiscopesc, cu ord. Nr. 4460—1939 a fixat condițiile de primire la Internatul școlii normale române-unite de învățători precum urmează:

1. Taxa pe anul școlar 1939—40 este de 8,500 lei, cari se va plăti în 3 rate: 3000 la înscriere, 1500 la 1 Ianuarie, iar 2500 la 1 Aprilie.

Bursierii plătesc 4500 lei, din care 3000 la înscriere, iar 1500 la 1 Ianuarie.

Semibursierii vor plăti 6500 lei, la înscriere 3000, la 8 Ianuarie 3000, iar la 1 Aprilie 500 lei.

Elevii cari intră pentru prima dată în Internat, vor mai plăti la înscriere o taxă de 100 lei pentru tacâmuri.

2. Nici un elev nu se va putea instala în Internat la începutul anului școlar, dacă nu va achita în ziua de primire rata I-a întregă.

3. Toți elevii școlii vor fi interni. Externi pot fi numai elevii din localitate, cu aprobare specială din partea Preaveneratului Consistor.

4. Trusoul necesar se compune din 1 saltea de paie sau de lână, 1 perină, 1 pătură groasă sau o plapomă, 4 cearceafuri (2 pentru saltea și 2 pentru pătură sau plapomă), 2 fețe de perină, 2 acoperitoare albe pentru pat, 5 cămeși, 5 perechi izmene, 2 cămeși de noapte, 4 ștergare, 2 servete, 6 batiste, 4 perechi ciorapi, 2 perechi de ghete, 1 pereche pantofi de casă, o pereche pantaloni de baie de culoare închisă, perii de haine și de ghete, piaptăn și perie de dinți și o cutie pentru articolele de toaletă. Pe toate rufele și vesmintele cari se dau la spălat se va cosse numărul ce se va indica din partea Rectoratului. Elevii din anul trecut vor avea numărul vechi.

5. Toți elevii vor fi supuși aceluiași regulament intern.

Blaj, 12 Iulie 1939.

RECTORATUL

Gimnaziul Industrial Român Unit „Sf. Iosif”
din Blaj

AVIZ ȘCOLAR

pentru părinții cari doresc să-și înscrie copiii la Gimnaziul Industrial

Școala funcționează cu 4 clase (I—IV). În clasa I se primesc elevi absolvenți alor 4 clase primare, având etatea 11—13 ani. În clasele II—III se primesc elevi absolvenți alor 7 clase primare, una sau două clase secundare, comerciale, normale sau agricole, după ce au fost supuși unui examen de diferență.

Cererile de înscriere, timbrate legal, 8+1 se vor înainta, pentru clasa I până în 31 August, iar pentru celelalte clase până în 25 August. Cererile vor înainta și elevii cari au urmat în anul trecut. Cererile vor fi însoțite de următoarele acte: Certificat școlar, Extras de naștere, Extras de botez, Certificat de cetățenie, Buletin de revaccinare și Certificat de la primărie de starea materială și familială a părinților. Cererile fără acte nu se vor lua în considerare.

Școala are două secții: Lăcătușerie mecanică și Tâmplărie.

Examenul de admitere în clasa I se va ține între 4—7 Septembrie și constă din: probe scrise la l. română și aritmetică, b) probă orală la l. română. Ambele din materia clasei a IV primară.

Examenul de diferență pentru clasele II și III se va ține între 1—3 Septembrie și constă din: a) probă practică clasa II din programa clasei I, iar cl. III din programa cl. II a gimnaziului industrial, b) probe teoretice: cl. II la l. germană, geometrie, fizică și desen geometric după programa cl. I, iar cl. III la l. germană, geometrie, fizico-chimică, desen geometric și desen de proiectant, după programa cl. I și II a gimnaziului industrial.

În cazul când numărul candidaților reușiți este mai mare decât locurile libere, primiriile se fac în ordinea mediilor de clasificare a candidaților.

Examenul de corigență se ține între 1—3 Septembrie pentru toate clasele. Elevii corigenți vor plăti o taxă de 100 de lei de fiecare materie. Elevii repetenți vor plăti o taxă de 500 lei.

Taxele școlare pentru anul școlar 1939—40 sunt următoarele:

1. Taxă de înscriere 1.000 lei.

2. „ „ construcție 200 „

3. „ „ stricăciunii 50 „

4. „ „ excursie 100 „

5. „ specială de 1.500 „ numai pentru elevii de la lăcătușerie.

Elevii de altă naționalitate vor plăti taxe duble.

La înscriere se vor achita taxele de la 1—4, iar taxa specială se va achita cel mai târziu până la 8 Ianuarie 1940.

Toți elevii vor mai plăti la înscriere o taxă de 50 lei pentru construcția Inspectoratului.

Școala are și internat pentru 70 elevi. Cei cari vor să se înscrie și la internat, vor înainta cerere până la 25 respectiv 31 August

Cei primiți în internat vor aduce cu sine următoarele efecte: a) pentru pat: 1 saltea de 180×80 cm., 1 perină de 80×60 cm., 1 plapomă sau pătură calduroasă, 2 cearceafuri saltea, 2 pentru plapomă, 2 fețe de perină și 1 acoperitoare de pat albă. b) pentru corp: 4 schimburi, 2 cămeși de noapte, 3 ștergare, 3 servete, 6 batiste, 2 perechi ghete, 4 perechi ciorapi suri, perii de ghete, haine și dinți, 1 cutie pentru perii și 1 pereche papuci din pânură. Efectele care se vor spăla vor fi numai albe, fără cusături sau învrăstări.

Taxele pentru internat vor fi următoarele:

1. Taxă de întreținere 7.500. Lei.

2. „ „ tacâmuri 100. „

3. „ „ stricăciunii 100. „

La înscriere se va achita 3500 lei din taxa de întreținere, taxa de stricăciunii și taxa de tacâmuri de 100 lei, care se plătește numai odată la prima înscriere în internat. Această taxă se va plăti și de elevii vechi. Restul de taxe se va achita în părți egale (2000 lei) la vacanța Crăciunului și la vacanța Paștilor.

Toți elevii, străjeri și premilitari, sun-

obligați să poarte numai uniforma străjerescă, având cusut pe brațul stâng numărul de ordine.

Elevii interni vor mai avea cusut pe rufările un număr de ordine, care pentru cel vechi este numărul ce l-au avut și în anul trecut, iar cel nou îl vor primi odată cu înțitînțarea că au fost primiți în internat.

Diracțiunea

ANUNT

Se aduce la cunoștința acelor Părinți, cari cari ar avea copii cu tragere spre viața sufletescă mai desăvârșită, că *Preoții Călugări Franciscani români de ritul greco-catolic*, începând cu anul școlar 1939-40, redeschid *Colegiul lor din Oradea Mare* pentru formarea tineretului franciscan român unit.

În acest Colegiu vor fi primiți tinerii pentru cursul secundar inferior. Dacă s'ar afla tineri cari au făcut deja cursul secundar inferior, și ar dori să se consfințească vieții călugărești franciscane, vor putea fi primiți pentru clasele superioare până la bacalaureat, la Seminarul franciscan din Hălăucești Jud. Roman (Moldova).

Condițiunile de primire sunt: 1. Să aibă certificatele următoare: certificat de școală pentru ultima clasă făcută; certificat medical; certificat de bună purtare dela Paroh; actul de naștere și de botez. 2. În tot timpul studiilor de liceu, atât pentru cursul inferior dela Oradea, cât și cel superior dela Hălăucești, vor plăti o taxă anuală de 4000 lei, afară de îmbrăcăminte, cărți și taxele de examene. Aceasta până la bacalaureat. După ce vor fi dobândit bacalaureatul, vor fi încorporați cu totul în familia franciscană română unită fără nici o taxă, urmând studiile de filozofie și teologie pentru a putea fi sfințiți preoți.

La intrare fiecare tânăr să aibă trusoul personal complet, adică: 6 cămăși; 6 p. indispensabile; 5 ștergare; 2 flanele de iarnă; 6 perechi de ciorapi; 12 batiste; 4 șervete; 2 rânduri de haine străjeresti; 1 șapcă; 1 palton de iarnă; 2 perechi de ghete; perle de haine, de cap, de dinți, de ghete; o plapomă; 4 cerceafuri; o perină cu două fețe de perină; o saltea 180x80; un tacâm complet.

Pentru ulterioare informațiuni a se adresa la *Diracțiunea Colegiului din Oradea-Mare* (Piața loșia Nr. 16), pentru elevii de curs inferior și la *Diracțiunea Seminarului din Hălăucești* (Jud. Roman) pentru cursul superior.

Superiorul Franciscanilor Români-Uniți

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanție mare și cu prefixare precisă a tonurilor. Invențiile proprii licențiate.

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376

Fondată
la anul 1840

MITROPOLIA ROMANA UNITA — BLAJ

Nr. 4596 - 1939

TABLOUL

catedrelor vacante dela școalele secundare române unite din B.L.A.

Tipul școlii	Școala	Nrul de ordine al catedrei	Catedra	Observări
E.	Liceul român unit de băieți »St. Vasile cel Mare«	7 9 10 11 12 14 17 18 22 23	L. Latină L. Franceză L. Franceză L. Germană L. Germană Istorie Filosofie-Drept Filosofie-Drept Fizico-chimice Fizico-chimice	
C.	Liceul de fete român unit	3 4 5 6	L. Română L. Latină L. Latină-Elină L. Franceză	
C.	Școala Normală română unită de învățători	4 11	L. Franceză Științele agricole Pedagogie II.	
C.	Școala Normală română unită de învățătoare	8 13	Matematici cu Fizico-chimice Lucru de mână Științele agricole	
D.	Liceul Comercial român unit de băieți	2 4 8 9 10 12 13	L. Română-Franceză L. Italiană-Franceză Științele comerciale Științele-comerciale Șt. naturale-fizico-chimice Științele juridico-economice Matematici	
D.	Liceul comercial român unit de fete	2 3 5 7 8 10 12 13	L. Română-Franceză L. Germană Geografie Șt. comerciale Șt. comerciale Științele naturale Fizico-chimice Științele juridico-economice Matematici	
A.	Gimnaziul industrial român unit »St. Iosif«		Una catedră de profesor partea științifică Un post de măestru lăcătușerie	
	Școala urbană de gospodărie gr. I.	1 4 5 7	L. Română-Franceză Științele menajului Spălat-călcăt Țesut și ornamentație	

Candidații și candidatele doritori de a ocupa ca suplinitori catedrele de mai sus trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute pentru profesorii și măiestrii suplinitori în legea învățământului secundar și să fie de religie română unită.

Cererile de numire, însoțite de toate actele justificative (calificație, numiri anterioare, certificate de serviciu, extras de naștere și botez), se vor înainta cel mai târziu până la 1 August 1939 Consistorului Arhiepiscopesc din Blaj.

B.L.A.J., din ședința consistorială ținută la 2 Iunie 1939.

P. Arhiepiscop și Mitropolit de Alba-Iulia și Blaj
Dr. VICTOR MACAVEIU
vicar general